

Propheten Jona.

Kap. 1.

Jona kallas, fyr.

1. Herrans ord skedde till Jona, Amittchai son*, sålunda:

* Jemför 2 Kon. 14, 25, hvaraf synes, att denne prophet var samtida med Jerobeam 2, Israels konung. En senare författare har om honom i berättande form uppsatt denna skrift med det bestämda hufvudsyftet att infärpa den läran, att Gud är icke allenast Judarnes Gud, utan äfwen hedningarnes, den der vill alla människors frälsning.

2. Upp, och gå in uti den stora staden Nineve*, och predika öfver honom; ty deras ondskas är kommen upp för mig.

* Assyriens hufvudstad, 480 stadier (8 sw. mil) i omfång, neml. 150 i längd och 90 i bredd, enligt Diodoros 2, 3.

3. Men Jona stod upp, att fly undan för Herranom till Tarsis*, och kom neder till Japho**; och då han fann ett skepp, som skulle gå till Tarsis, erlade han frakten och gick ombord derpå, för att fara med dem till Tarsis, ifrån Herranom.

* Tartessus, Spanien; längst i wester. ** Zoppe, Jassa, bekant sjöhamn i Palestina wid Medelhafvet, enligt Plinius urald gammal stad, äldre än den stora öfversvämningen, och med en framskjutande klippa, der enligt sagan Andromeda var fastbunden, då hon af Perseus befriades från hafswidundret, hwilket äfwen Hieronymus omtalar med tillägg, att denna saga synes beslägtad med den om Hestione, befriad af Hercules från ett hafsobjur (en haj, carcharias), i hvars swalg han sprang in och tillbragte i djurets inre tre dygn. Men den bibliska berättelsen har intet gemensamt med den hedniska mythen, hwilken i det som angår Hercules' tredygnswistelse i hafstiens innandöme snarare är af Tyfophron eller fastmer af dennes uttolkare Ezezes efterbildad den bibliska skriften.

4. Då lät Herren komma* ett stort wäder uppå hafwet, och en stor storm upphof sig på hafwet, så att skeppet höll på att sönderbrytas.

* egentl.: framkastade, lät framförta.

5. Och sjömännen fruktade sig, och ropade hwar och en till sin Gud, och kastade skeppsredskapen ut i hafwet, för att skaffa sig lättnad*; men Jona war stigen neder i inre skeppsrummet**, och låg och sof hårdt †.

* ordagrant: för att lätta från uppå sig, det är: för att göra sig lediga från det som war dem (deras skepp) till tunga. ** Kajutan. † sof djupt eller tungt (utmattad af själsångest, af fruktan för Guds wrede, ännu före stormen).

6. Då gick skepparen till honom, och sade till honom: Hwi sofwer du? Statt upp, åkalla din Gud,

att den Guden tilläfwentyras wille tänka uppå oss*, att wi icke förgås.

* Guden (din egen, i fall det är han som skidar oss stormen).

7. Och den ene sade till den andre: Kommer, wi wilje kasta lott, att wi förfara måge, för hwilkens skull oss så illa går. Och då de kastade lotten, råfode det på Jona.

8. Då sade de till honom: Säg oss, hwarföre* går oss så illa? Swad är ditt ärende, och hwadan kommer du? Swad är ditt land, och af hwilket folk är du?

* ordagrant: för hwems skull, det är: hwem är du, att för din skull icke.

9. Han sade till dem: Jag är en Hebreer, och fruktar Herran* Gud af himmelen, som hafwet och det torra gjort hafwer**.

* dyrkar Jehovah. ** hwarjemte propheten berättade sin flykt undan Jehovah, v. 10.

10. Då fruktade männen storligen*, och sade till honom: Hwi hafwer du då detta gjort? Ty de wiste, att han flydde ifrån Herranom; ty han hade sagt dem det.

* när de erforo, att han förtörnat en så mächtig gudomlighet.

11. Då sade de till honom: Swad skole wi då göra med dig, på det hafwet måtte oss stilla warda? Ty hafwet stormade allt häftigare.

12. Han sade till dem: Läger och kaster mtg i hafwet, så stillas eder hafwet; ty jag wet, att sådan stor storm kommer öfwer eder för min skull.

13. Och männen* rodde af alla krafter, att de måtte åter komma till lands igen; men de förmådde det icke, ty hafwet stormade allt häftigare emot dem.

* som ogeria wille döda den främmande mannen.

14. Då ropade de till Herran, och sade: Åh! Herre, lät oss icke förgås för denna mannens själs skull*, och räknas oss icke oskyldigt blod till**: ty du, Herre, gör såsom dig täckes †.

* för det wi taga hans själ ifrån honom, beröfwa honom lifwet. ** då wi asdagataga en man, som icke gjort oss något förnär. † och wi hafwa förstätt, att du will, att mannen skall förgöras, v. 7. 13.

15. Och de togo Jona, och kastade honom i hafwet; då afstannade hafwet från sin wrede.

16. Och männen fruktade Herran storligen och gjorde Herranom offer och löften*.

* offrade genast på skeppet tackoffer för räddningen, och utlofwade ytterligare räddningsoffer efter hemkomsten.

Kap. 2.

Zona uppslukas, leder, utsprutas.

1. Och Herren förskaffade en stor fisk, till att uppsluka Zona: och Zona var i fiskens innaudöme tre dagar och tre nätter*.

* såsom Kristus i grafven, Matth. 12, 40.

2. Och Zona bad till Herran sin Gud, utur fiskens innaudöme;

3. Och han sade*: Jag ropade till Herran i min ångest, och han svarade mig; jag ropade utur asgrundens buk**, och du hörde min röst.

* reban wiß om sin räddning. ** dödsrikets sköte (på en gång en graf, ett hades och ett moderlif, jemför Ps. 139, 15). Det sannolika är ej öfverstridet. Här war det samma, som "moderlifvet för det ofödda barnet, som jordens moderssköte (och hades) för de döda, en förvarings- och berebelseort för ett lif i ljuset".

4. Du kastade mig uti djupet midt i hafwet*, så att floden** kringhvarfde mig; alla dina wågor och böljor gingo öfwer mig.

* ordagrant: i hafwets hjerta. ** hafswallet.

5. Jag tänkte, att jag bortkastad war ifrån dina ögon: men jag skall ännu få se ditt heliga tempel*.

* det jordiska.

6. Watten omhvarfde mig allt intill själen*; djupet omgaf mig, sjögräset omsnärjde mitt hufwud.

* det är: så att döden war mig nära.

7. Jag sjönk neder till bergsgrunden, jorden hade slutit sina bommar efter mig* för ewigt: men du hafwer fört mitt lif utur förderfvet**, Herre min Gud.

* hade tillslutit mig återwägen till de lefwandes land. ** eller: groppen.

8. Då min själ uti mig försmäktade, tänkte jag uppå Herran, och min bön kom till dig uti ditt heliga tempel*.

* i himlen.

9. De somakta* det fåfängliga, som intet är**, de öfwergifwa sin nåd †.

* ära, hylla. ** egentl.: tomma intigheter, fåfängliga afgudar (af hwad slag som helst). † den de kunde hafwa hos dig, sin rätte Frälsare, den näderike och trofaste.

10. Men jag will frambara dig offer med tack-sägelses röst: mina löften will jag betala Herranom; ty hjälpen är hos Herran.

11. Och Herren sade till fisken, och han utsprutade Zona på det torra.

Kap. 3.

Zona sändes, går. Nineves lot.

1. Och Herrans ord skedde annan gång till Zona, sålunda:

2. Statt upp, och gå in uti den stora staden Nineve, och predika för honom den predikan, som jag dig säger.

3. Då stod Zona upp, och gick bort till Nineve, såsom Herren sagt hade; men Nineve war en stor stad inför Gud*, tre dagsresor** stor.

* ordagrant: Gudi stor, det är: utomordentligt stor. ** i omsång; ty efter betta måtes städers storlek. Se nästa vers.

4. Och då Zona begynte ingå i staden en dagsresa*, predikade han, och sade: Ännu fyratio dagar, och Nineve skall förgås**.

* så mycket som längden: ty 150 stadier utgöra en dagsresa enligt Herodot 5, 53; alltså stadens omkrets nogare 3¼ dagsresor, se Kap. 1, 2. Profeten wandrade omkring i staden så mycket som på en dag medhans, hit och dit, icke just rättfram hela längden igenom. ** eg. warder omförtadt.

5. Då trodde de Ninevitiske män* uppå Gud, och läto utropa en fasta, och klädde sig i säck, både stora och små.

* Matth. 12, 41. Luc. 11, 32.

6. Och då det kom för konungen i Nineve, stod han upp af sitt säte och lade sin mantel af sig, och swepte säck omkring sig, och satte sig i aska,

7. Och lät utropa, och säga i Nineve, af konungens och hans wäldigas befallning, alltså: Det skall hwarken menniska eller djur, hwarken få eller får något smaka; och man skall icke hafwa dem i bet, eller låta dem watten dricka:

8. Och i säckar ware höljda både menniskor och djur*, och man rope till Gud med all makt; och hwar och en wände sig ifrån sin onda wäg, och ifrån sina händers ondskas.

* äfwen djur skall man kläda i svart, såsom wid en likbegängelse, i stället för de kostbara täden, hwarmed hästar, mulåsnor, kameler eljest behängdes.

9. So wet, Gud torde ännu låta sig ångra, och wända sig ifrån sin stränga wrede, att wi icke förgås.

10. Då nu Gud såg deras gerningar, att de omwände sig ifrån sin onda wäg, ångrade Gudi det onda som han talat hade, att han dem göra wille, och gjorde det icke.

Kap. 4.

Zona wredgas och tillkattawisas.

1. Det förtröt Zona ganska storligen, och han wardt wred;

2. Och han bad till Herran och sade: Ad Herre! Är icke detta hwad jag sade, då jag ännu war i mitt land? Derföre jag och wille det förekomma, och fly till Tarsis; ty jag wet, att du är en nådelig Gud, barmhertig, långmodig och af stor mildhet, och låter dig ångra det onda*.

* 2 Mos. 34, 6. Joel 2, 13.

3. Så tag då nu min själ ifrån mig, Herre; ty jag will heldre wara död, än lefwa.

4. Men Herren sade: Menar du, att du skäligen wredgas?

5. Och Zona gick ut ur staden*, och satte sig öfstan för staden, och gjorde sig der en löfhydda; der satte han sig neder i skuggan, till des han måtte se, hwad staden wedersfaras skulle.

* i hopp, att Herren ändå skulle befria honom från den stammen att hans propheta icke uppfylldes.

6. Men Herren Gud förskaffade en kurbits*, den wärte öfwer Zona, att den skulle gifwa skugga öf-

Sacharjas syn.

wer hans hufvud, och wedergwida honom i hans wedermöda**. Och Zana gladdes högelingen öfwer den kurbitsen.

* Kurbitsen el. underträdet, ricinus communis, med frukter som en stor pumpa, har breda blad, liknande winlöf, skjuter på få dagar upp till ett träd, som gifwer en öfvermåttan tät skugga. ** af solhettan, mot hwilken löshyddans förtorkade blad ej räckte till.

7. Men Gud förskaffade en natt, då morgonrodnan uppgick den följande dagen: och han stack kurbitsen, så att den förtorkades*.

* Ett slags svart kålmask förstör kurbitsplantan på en kort stund, och blad, plockade af den friska plantan, wiskna på få minuter (enligt Mebuhr och andra resande).

8. Och då solen uppgången war, förskaffade Gud en qwalmig östantwind, och solen stack Zana uppå hufvudet, så att han försmäktade; då önsktade han sin själ döden, och sade: Jag wille helbre wara döb, än lefwa.

9. Då sade Gud: Menar du, att du skäligen wredgas för kurbitsen? Och han sade: Jag må wäl wredgas allt intill döden*.

* så att jag kan dö af harm.

10. Och Herren sade: Du ömkar dig öfwer* kurbitsen, deruppå du intet arbetat hafwer, och ej heller låtit den uppväxa**, hwilken i en natt wardt, och i en natt förgicks †.

* det gör dig ondt om. ** såsom jag hafwer möda med att plantera och fostra folket under seklerna. † ordagrant: såsom son af en natt wardt och såsom son af en natt förgicks, det är: på en natt uppväxte och på den nästa war förbi.

11. Och jag skulle icke ömka mig öfwer Nineve, en sådan stor stad, der mer uti är än hundra och tjugu tusende menniskor, som icke weta åtskilja mellan sin högra hand och den wenstra*, dertill och många djur**.

* barn under tio år. ** Ps. 145, 9.

